

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "EU-institutionernas genomförande och uppföljning av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och EESK:s roll i detta sammanhang" (yttrande på eget initiativ)

(2013/C 44/05)

Föredragande: **Ioannis VARDAKASTANIS**

Den 26 april 2012 beslutade Europeiska ekonomiska och sociala kommittén att i enlighet med artikel 29.2 i arbetsordningen utarbeta ett yttrande på eget initiativ om

"EU-institutionernas genomförande och uppföljning av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och EESK:s roll i detta sammanhang".

Facksektionen för sysselsättning, sociala frågor och medborgarna, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 23 november 2012.

Vid sin 485:e plenarsession den 12–13 december 2012 (sammanträdet den 12 december) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 144 röster för, inga röster emot och 2 nedlagda röster.

1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 Europeiska ekonomiska och sociala kommittén uppmanar rådet att återuppta förhandlingarna om att ansluta sig till det fakultativa protokollet till FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, för att säkerställa att funktionshindrade personer i EU till fullo kan dra nytta av konventionen.

1.2 EESK uppmanar Europeiska rådets och kommissionens ordförande samt Europaparlamentets talman att i samarbete med Europeiska handikappforumet anordna ett andra möte om funktionsnedsättning (*State of the Union on Disability*) i december 2013, för att se över genomförandet av FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter.

1.3 Kommittén framhåller att FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter innehåller skyldigheter som förutsätter en ändring av EU:s och medlemsstaternas lagstiftning och politik samt att den ekonomiska situationen inte får användas som ursäkt för att fördröja åtgärder som rör funktionsnedsattas rättigheter.

1.4 EESK uppmanar kommissionen att låta utföra en grundlig och deltagarbaserad översyn av genomförandet av handikappstrategin som en integrerad del av EU:s framtida övergripande strategi, vilket också innefattar en översyn av existerande lagstiftning, politik och program samt utarbetande av nya förslag.

1.5 EESK uppmanar därför kommissionen att, via sitt generalsekretariat, utveckla ett redskap för konsekvensanalys för FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter.

1.6 EESK välkomnar att rådet inrättat en oberoende mekanism för att främja, skydda och övervaka genomförandet av FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter och efterlyser en särskild budgetpost som gör det möjligt för deltagarna att utföra sina uppgifter under fullständigt oberoende i förhållande till kontaktpunkten.

1.7 EESK ser fram emot att rådfrågas av kommissionen om ett ambitiöst lagstiftningsförslag om en europeisk rättsakt om tillgänglighet med ett så brett tillämpningsområde som möjligt, som omfattar krav på att offentliga och privata tjänsteleverantörer och tillverkare tillhandahåller full tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning och som innehåller en tydlig och omfattande definition av tillgänglighet.

1.8 Kommittén välkomnar att man i den digitala agendan inkluderar lagstiftning om tillgängligheten till offentliga webbplatser och webbplatser som tillhandahåller grundläggande tjänster för allmänheten, och ser fram emot att en gedigen lagstiftning presenteras på detta område under 2012.

1.9 Kommittén uppmanar rådet och Europaparlamentet att förstärka eller bevara bestämmelser som gynnar personer med funktionsnedsättning i strukturfondsbestämmelserna, Fonden för ett sammanlänkat Europa ⁽¹⁾, TEN-T-förordningarna, Horisont 2020 ⁽²⁾, programmet Rättigheter och medborgarskap samt programmen på området utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd, genom att inbegripa åtgärder som säkerställer de funktionsnedsattas deltagande genom finansiering och kapacitetsuppbyggnad.

⁽¹⁾ COM(2011) 665 final.

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/research/horizon2020/index_en.cfm

1.10 EESK uppmanar Europeiska utrikestjänsten, Europeiska kommissionen och rådet att se till att FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter beaktas i de externa förbindelserna och det internationella samarbetet samt i internationella handelsavtal bl.a. genom att man säkerställer samordning av EU:s och medlemsstaternas ståndpunkter beträffande funktionsnedsattas rättigheter i olika FN-organ.

1.11 Kommittén uppmanar EU-institutionerna att vidta lämpliga åtgärder för att internt genomföra FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter genom att man ser över sina förfaranden vad gäller anställning, arbetsvillkor, rekrytering, utbildning, tillgänglighet till fastigheter, arbetsmiljö och kommunikationsverktyg samt kraven på EU-finansierade organ.

1.12 EESK noterar José Manuel Barroso's åtagande i december 2011 att diskutera genomförandet av FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter under ett möte med kommissionskollegiet och generaldirektörerna, och anser att denna fråga årligen bör tas upp på dagordningen.

1.13 EESK välkomnar anordnandet av ett arbetsforum som sammanför regeringarnas kontaktpunkter, samordningsmekanismerna och oberoende mekanismer i EU och medlemsstaterna med ansvar för genomförandet av FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter samt det civila samhället, och framhåller sitt intresse för att delta i kommande möten.

1.14 Kommittén ser fram emot att kunna bidra med ett yttrande till EU:s rapport till FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning år 2013.

1.15 EESK anser att kommittén bör vidta lämpliga åtgärder för att internt genomföra FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter och fullgöra sina skyldigheter enligt konventionen genom att uppmuntra anställning av personer med funktionsnedsättning vid EESK, säkerställa att rekryteringsprocessen inte är diskriminerande, förbättra tillgängligheten till byggnader, webbplatser, IKT-verktyg och dokument, tillhandahålla rimliga anpassningar för anställda, ledamöter och sakkunniga, ordna utbildning för de anställda, vilket även omfattar utarbetandet av en broschyr om FN-konventionen, och integrera frågor om funktionsnedsättning i sin verksamhet.

1.16 EESK betonar behovet av att EU-institutionerna systematiskt övervakar och genomför FN-konventionen om funk-

tionsnedsattas rättigheter och därför förbinder sig att inrätta en styrkommitté för genomförandet och övervakningen av FN-konventionen. Styrkommittén skulle ha i uppgift att uppmuntra EU-institutionerna att rapportera om sitt arbete och samla in reaktioner från personer med funktionsnedsättning via deras representativa organisationer och det civila samhället för att skapa en oberoende uppfattning om de framsteg som gjorts beträffande genomförandet av FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter.

1.17 EESK föreslår att man anordnar ett möte för de nationella ekonomiska och sociala råden, det civila samhällets organisationer och nationella sammanslutningar för mänskliga rättigheter där man diskuterar genomförandet av FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter.

1.18 EESK uppmanar arbetsmarknadsparterna att integrera genomförandet av FN-konventionen i de kollektiva förhandlingarna på basis av de riktlinjer som man kommit överens om.

2. Inledning

2.1 Personer med funktionsnedsättning omfattar bl.a. personer med varaktiga fysiska, mentala, intellektuella eller sensoriska funktionsnedsättningar, som i samspel med olika hinder kan motverka deras fulla och verkliga deltagande i samhället på samma villkor som andra.

2.2 Det finns cirka 80 miljoner personer med funktionsnedsättning i Europa, och enligt uppgifter från Eurostat löper de två till tre gånger större risk att inte bli anställda än personer utan funktionsnedsättning. Endast 20 % av alla personer med en allvarlig funktionsnedsättning har ett arbete, jämfört med 68 % av dem som inte har en funktionsnedsättning. Det är mer än 50 % mindre sannolikt att personer med funktionsnedsättning får en högskoleutbildning än personer utan funktionsnedsättning. Endast 38 % av alla personer med funktionsnedsättning i åldern 16–34 i EU har en förvärvsinkomst, jämfört med 64 % av alla personer utan funktionsnedsättning.

2.3 EESK vill påminna om sina tidigare yttranden *Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén – EU:s handikappstrategi 2010–2020: Nya åtgärder för ett hinderfritt samhälle i EU* ⁽³⁾ och *Unga funktionshindrade: sysselsättning, integration och deltagande i samhället* ⁽⁴⁾.

⁽³⁾ EUT C 376, 22.12.2011, s. 81–86.

⁽⁴⁾ EUT C 181, 21.6.2012, s. 2–6.

2.4 Kommittén konstaterar att FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter och dess fakultativa protokoll antogs den 13 december 2006 i FN:s högkvarter i New York, öppnades för undertecknande den 30 mars 2007 och trädde i kraft den 3 maj 2008.

2.5 EESK vill framhålla att FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter har fått ett brett internationellt stöd och att den redan har undertecknats av 154 länder och ratificerats av 126. Det fakultativa protokollet har hittills undertecknats av 90 länder och ratificerats av 76. Alla 27 EU-medlemsstater har undertecknat FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter och 24 medlemsstater har redan ratificerat den.

2.6 Kommittén betonar att FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter är ett väsentligt instrument för mänskliga rättigheter som omfattar civila, politiska, ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. Den bekräftar att alla personer med funktionshinder måste åtnjuta fullständiga mänskliga rättigheter och grundläggande friheter.

2.7 EESK understryker att FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning omfattar alla personer med funktionsnedsättning. I konventionen erkänns uttryckligen att flerfaldig diskriminering baserad på funktionsnedsättning och andra faktorer såsom etnicitet, kön eller ekonomisk ställning är ett betydande problem som endast kan bekämpas genom flera olika infallsvinklar, där man beaktar att orsakerna till denna komplexa form av diskriminering varierar.

2.8 EESK betonar att FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter innehåller bestämmelser om bl.a. jämlikhet och icke-diskriminering, tillgänglighet, fri rörlighet och nationalitet, möjlighet till rättslig prövning, frihet från våld, självständigt liv och deltagande i samhällslivet, rätt till familjeliv, personlig rörlighet, utbildning, sysselsättning, hälsa, social trygghet, internationellt samarbete, civilskydd samt funktionshindrade personers deltagande i beslutsprocessen via deras representativa organisationer samt integrering av kvinnor och barn med funktionshinder.

2.9 EESK betonar att FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter innebär ett paradigmskifte, som innebär att man inte längre ser personer med funktionshinder som "objekt" för välgörenhet och medicinsk behandling, utan att man snarare fokuserar på personer med funktionshinder som "subjekt"

med rättigheter, som är kapabla att kräva dessa rättigheter och fatta beslut i sina liv som grundar sig på fritt och informerat samtycke. Att göra de funktionsnedsattas röst hörd, förbättra deras valmöjligheter och utöka deras möjligheter i livet är nyckelfrågor i FN-konventionen.

2.10 EESK gläder sig över att man i konventionen klargör och fastställer hur alla kategorier av mänskliga rättigheter ska tillämpas på personer med funktionsnedsättning, oberoende av hur mycket stöd de behöver, samt att man fastställer områden där man måste införa ändringar för att rättigheterna för funktionsnedsatta ska kunna utövas och skyddas effektivt.

2.11 Kommittén är medveten om att FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter är det första internationella fördrag om de mänskliga rättigheterna som organisationer för regional integration, såsom EU, fått möjlighet att ratificera, och hänvisar till rådets beslut av den 26 november 2009 genom vilket Europeiska gemenskapen ingick FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning ⁽⁵⁾ och kommissionen utsågs till kontaktpunkt för frågor rörande genomförandet av FN-konventionen.

2.12 EESK betonar att beslutet inbegriper ett antal områden som omfattas av unionens exklusiva eller delade behörighet. Listan ändras kontinuerligt och kommer sannolikt att utökas med tiden. Områden som omfattas av exklusiv behörighet inbegriper det statliga stödets förenlighet med den inre marknaden och den gemensamma tulltaxan. Områden med delad behörighet inbegriper åtgärder mot diskriminering på grund av funktionsnedsättning, fri rörlighet för varor, personer, tjänster och kapital, jordbruk, transport på järnväg, väg och vattenvägar samt luftfart, beskattning, den inre marknaden, lika lön för likvärdigt arbete för kvinnliga och manliga arbetstagare, politiken för det transeuropeiska nätet samt statistik.

2.13 Kommittén noterar uppförandekoden mellan rådet, medlemsstaterna och kommissionen ⁽⁶⁾ i vilken man fastställer formerna för samarbetet mellan rådet, medlemsstaterna och kommissionen i fråga om olika aspekter av genomförandet av FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter och om representationen i de organ som inrättas genom konventionen, förfaranden för utarbetandet av EU:s rapport till FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning och förfarandet för att inrätta en ram för övervakning för en eller flera oberoende mekanismer som inbegriper det civila samhället.

⁽⁵⁾ 2010/48/EG.

⁽⁶⁾ 16243/10 av den 29 november 2010.

3. FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter: konsekvenserna av EU:s första anslutning till ett fördrag om de mänskliga rättigheterna

3.1 EESK välkomnar att Europeiska unionen, för första gången någonsin, anslöt sig till en internationell konvention om mänskliga rättigheter då man ingick FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter den 23 december 2010, och erkänner den ledande roll som EU och dess medlemsstater haft – liksom den europeiska handikapps rörelsen genom Europeiska handikappforumet – vid utarbetandet av konventionen. Kommittén anser att EU har ett särskilt ansvar när det gäller att stärka genomförande- och övervakningsinsatserna och skapa en modell för resten av världen.

3.2 Kommittén uppmanar rådet att återuppta förhandlingarna om att ansluta sig till det fakultativa protokollet till FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter, vilket skulle göra det möjligt för enskilda personer och grupper att lämna in klagomål till FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning då alla lagliga medel inom EU har utnyttjats, såsom kommissionen föreslog år 2008. På det här sättet skulle man kunna förebygga brister och avlägsna redan befintliga luckor i skyddet av personer med funktionsnedsättning då brott mot rättigheterna förekommer inom EU:s befogenhetsområden.

3.3 EESK uppmanar kommissionen att överväga en ratificering av andra fördrag om de mänskliga rättigheterna, såsom konventionen om barnets rättigheter och konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor, inklusive de fakultativa protokollen. Kommittén uppmanar EU att delta i de pågående diskussionerna i FN:s öppna arbetsgrupp, där man behandlar utarbetandet av ett nytt temainriktat FN-fördrag om de mänskliga rättigheterna för äldre personer, och att se till att detta arbete ligger helt i linje med FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter.

3.4 Kommittén är medveten om att EU som part i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning måste uppfylla alla skyldigheter som fastställs i konventionen till den del unionen har befogenhet att göra detta, inbegripet skyldigheten att regelbundet rapportera till FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

3.5 EESK framhåller att artiklarna 10 och 19 i EUF-fördraget och artiklarna 21 och 26 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna tydligt hänvisar till skyddet av funktionsnedsattas rättigheter (7).

(7) SEC(2011) 567 final.

3.6 Kommittén uppmanar EU-institutionerna att anta lagstiftning, strategier och program för att fullt ut genomföra FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter när det gäller frågor som omfattas av unionens exklusiva eller delade behörighet samt att se över befintlig lagstiftning och politik för att säkerställa ett fullständigt skydd av alla personer med funktionsnedsättning i EU.

3.7 EESK uppmanar Europeiska rådets och kommissionens ordförande samt Europaparlamentets talman att, i samarbete med Europeiska handikappforumet, anordna ett andra möte om funktionsnedsättning (*State of the Union on Disability*) i december 2013 där man fokuserar på genomförandet av FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter (8).

3.8 EESK välkomnar att Europaparlamentet, tillsammans med Europeiska handikappforumet, anordnar ett Europaparlament för personer med funktionsnedsättning i december 2012, som ett bidrag till EU:s rapport till FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

3.9 EESK uppmanar EU-institutionerna att vidta lämpliga åtgärder för att internt genomföra FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter. Detta omfattar följande:

- Uppmuntra anställning av personer med funktionsnedsättning vid EU-institutionerna och utveckla strategier för att förena arbete och familj.
- Se över interna bestämmelser, förfaranden och arbetsmetoder i syfte att säkerställa lika möjligheter för anställda med funktionsnedsättning.
- Säkerställa att personer med funktionsnedsättning har möjlighet att konkurrera med kandidater utan funktionsnedsättning på lika grunder i rekryteringsprocessen med hjälp av rimliga anpassningsåtgärder.
- Tillhandahålla anpassade hjälpmedel för samtliga anställda med funktionsnedsättning i den mån sådana behövs för det dagliga arbetet, inklusive personlig assistans, teckenspråkstolkning, lämpliga transporter osv.

(8) *State of the Union on Disability*-mötet sammankallades av kommissionens ordförande José Manuel Barroso den 6 december 2011. I mötet deltog Europeiska rådets ordförande Herman Van Rompuy, Europaparlamentets talman Jerzy Buzek och ordföranden för Europeiska handikappforumet Ioannis Vardakastanis.

- Säkerställa tillträde till fortgående yrkesutbildning.
- Förbättra tillgängligheten till byggnader, webbplatser, IKT-verktyg och dokument.
- Se till att alla EU-organ och EU-finansierade organ, inklusive Europaskolorna, tillämpar FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter.
- Se till att organisationer för personer med funktionsnedsättning deltar i utarbetandet av lagstiftning och strategier, bl.a. genom lämplig finansiering.

4. EU:s och medlemsstaternas genomförande av FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter

4.1 EESK välkomnade i sin resolution av den 21 september 2011 EU:s handikappstrategi 2010–2020 som ett centralt politiskt redskap för genomförandet av FN:s konvention om funktionsnedsattas rättigheter i EU. Samtidigt uppmanades kommissionen att se till att befintlig och framtida sekundärlagstiftning respekterar FN-konventionen och möjliggör funktionsnedsattas deltagande och medverkan ⁽⁹⁾.

4.2 EESK önskar att man tillsammans med berörda aktörer grundligt går igenom genomförandet av handikappstrategin, vilket även inbegriper fastställandet av nya målsättningar.

4.3 Kommittén uppmanar rådet och Europaparlamentet att integrera genomförandet av FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter i EU:s fleråriga budgetram för att säkerställa att inte en enda euro används till otillgängliga projekt och otillgänglig infrastruktur.

4.4 EESK uppmanar rådet och Europaparlamentet att

- förstärka eller bevara bestämmelser i strukturfondsförordningarna som syftar till att genomföra FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter, särskilt vad gäller förhandsvillkoren ⁽¹⁰⁾, partnerskapsprinciperna och de övergripande principerna,

⁽⁹⁾ EUT C 376, 22.12.2011, s. 81–86.

⁽¹⁰⁾ Förhandsvillkor rörande FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter, tillgänglighet och självständigt liv har redan inkluderats i kommissionens förslag.

- inbegripa tillgänglighetsbestämmelser i Fonden för ett sammanlänkat Europa och i TEN-T-förordningarna ⁽¹¹⁾,
- se till att Horisont 2020 ⁽¹²⁾ säkerställer att forskning som finansieras av EU inbegriper personer med funktionsnedsättning genom att främja användardeltagande och tillgång till forskningsresultat samt genom att frambringa nya och innovativa idéer om hur man ska genomföra FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter i EU:s lagstiftning och politik,
- inbegripa bestämmelser rörande funktionsnedsättning i sina utvecklingsprogram och program för humanitärt bistånd.

4.5 EESK uppmanar kommissionen att skapa en mekanism som belönar särskilt stor överensstämmelse med FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter i samband med EU-finansierade projekt rörande utvecklingen av tillgängliga lösningar och integration av personer med funktionsnedsättning.

4.6 EESK påminner om de bestämmelser rörande funktionsnedsättning som ingår i Europa 2020-strategin, särskilt vad gäller den tredje pelaren för social integration samt den digitala agendan, och önskar att genomförandet av FN-konventionen integreras i alla huvudinitiativ.

4.7 Kommittén är oroad över de negativa konsekvenser som de åtstrammingsåtgärder som införts i många medlemsstater får även för personer med funktionsnedsättning och deras familjer, vilket leder till ytterligare social utestängning, diskriminering, ojämlikhet och arbetslöshet. Kommittén betonar att krisen inte får användas som ursäkt för att senarelägga genomförandet av FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter.

4.8 Kommittén uppmanar Europeiska rådet att anta en verklig strategi för tillväxt med åtgärder som främjar missgynnade grupper, såsom personer med funktionsnedsättning. Detta omfattar åtgärder för att stimulera sysselsättningsmöjligheterna, främjande av tjänster som ger bättre möjlighet till självständigt liv och deltagande i samhället, med beaktande även av situationen för personer som får en funktionsnedsättning på äldre dagar, samt utvecklingen av tillgänglig infrastruktur.

⁽¹¹⁾ COM(2011) 665 final.

⁽¹²⁾ http://ec.europa.eu/research/horizon2020/index_en.cfm

4.9 ESK uppmanar medlemsstaterna att vidta åtgärder som säkerställer att personer med funktionsnedsättning har tillträde till arbetsmarknaden. Detta bör ske med hjälp av skatteincitament för företag, åtgärder som främjar företagande, möjligheten att växla mellan att arbeta och att stå utanför arbetsmarknaden samt lika tillgång till social trygghet och arbetstagares rättigheter.

4.10 EESK ser fram emot att rådfrågas av kommissionen om förslaget till en ambitiös europeisk rättsakt om tillgänglighet med ett så brett tillämpningsområde som möjligt, som omfattar krav på att offentliga och privata tjänsteleverantörer och tillverkare tillhandahåller full tillgänglighet samt med en tydlig och omfattande definition av tillgänglighet som inbegriper både virtuella miljöer och byggnadsmiljöer, som möjliggör interoperabilitet och kompatibilitet med tekniska hjälpmedel och som motsvarar de europeiska standarderna.

4.11 Kommittén uppmanar rådet att fortsätta arbeta med förslaget till direktiv om genomförande av principen om lika-behandling av personer oberoende av kön, religion eller övertygelse, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning, och att samordna förslaget med FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter genom att inkludera en definition av funktionsnedsättning och diskriminering på grund av anknytning, förbjuda diskriminering i samband med tillgång till finansierings- och försäkringstjänster, behandla tillträde till utbildning samt genom att tydligt skilja mellan begreppet rimliga anpassningsåtgärder för att säkerställa enskilda individers tillgång och begreppet tillgänglighet, som innefattar en föregripande och gruppbaserad skyldighet.

4.12 EESK framhåller att de funktionsnedsattas behov bör integreras i alla program och strategier samt all politik på EU-nivå med inriktning på kvinnor, barn, diskriminerade grupper såsom etniska och religiösa minoriteter, homosexuella och äldre personer.

4.13 EESK betonar att man bör säkerställa så stor överensstämmelse som möjligt med EU:s interna lagar och politik genom att integrera FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter i de externa förbindelserna samt i utvecklingsstödet och det humanitära stödet, bl.a. genom att utarbeta särskilda riktlinjer för detta.

4.14 Kommittén uppmanar särskilt EU att samordna sin ståndpunkt med medlemsstaternas i diskussioner inom FN som får konsekvenser för de funktionsnedsattas rättigheter, exempelvis genom att se till att EU:s ståndpunkt beträffande ra-

men för tiden efter millennieutvecklingsmålen omfattar de funktionsnedsattas mänskliga rättigheter samt genom att säkerställa att personer med funktionsnedsättning nämns i den övergripande politiska översyn som utarbetas vart fjärde år.

4.15 EESK uppmanar EU att även respektera sitt åtagande beträffande FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter i andra pågående multilaterala forum, såsom de förhandlingar om reformen och liberaliseringen av lagen om upphovsrätt som för närvarande pågår inom Världspanikorganisationen för den intellektuella äganderätten (Wipo).

4.16 EESK välkomnar det arbete som hittills åstadkommit inom ramen för den politiska dialogen i samband med den nya transatlantiska agendan mellan USA och EU om reformen rörande personer med funktionsnedsättning. Med tanke på den förestående ratificeringen i USA efterlyser kommittén en ytterligare förstärkning av den transatlantiska dialogen om handikappolitiken, för att ytterligare bidra till att föra den globala reformprocessen framåt.

4.17 EESK uppmanar kommissionen att se till att de berörda enheterna inom varje generaldirektorat får i uppgift att integrera genomförandet av FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter i utarbetandet av strategier och lagstiftning.

4.18 Kommittén uppmanar kommissionens generalsekretariat att utveckla ett redskap för konsekvensanalys som gäller funktionshindrades rättigheter och som kan tillämpas på alla nya lagstiftningsförslag samt att i utbildningen av ny personal och i fortbildningen inbegripa ett avsnitt om de rättigheter som ingår i FN-konventionen.

4.19 Kommittén betonar att personer med funktionsnedsättning, enligt punkt o i inledningen och artikel 4.3 i FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter, måste göras delaktiga i alla politiska processer och beslutsprocesser, strategier och program med anknytning till personer med funktionsnedsättning, och uppmanar EU-institutionerna och de nationella regeringarna att införa lämpliga förfaranden för detta.

5. Övervakningen av FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter inom EU

5.1 EESK noterar att konventionsstaterna, enligt artikel 33.2 i FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter, är skyldiga att utse eller inom konventionsstaten upprätta en mekanism, bestående av ett eller flera oberoende instrument, för att "främja, skydda och övervaka" genomförandet av konventionen.

5.2 EESK uppmanar rådet att genom ett beslut formellt upprätta en sådan mekanism.

5.3 Kommittén betonar att konventionsstaterna, då de utser eller upprättar en sådan mekanism, måste beakta Parisprincipen rörande de nationella institutionernas status och funktionssätt när det gäller att skydda och främja mänskliga rättigheter.

5.4 Kommittén framhåller särskilt att mekanismen måste vara oberoende från den kontaktpunkt och samordningsmekanism som har utsetts inom EU, samt att man bör fastställa ett mandat för alla deltagare i mekanismen och avsätta en budget som gör det möjligt för dem att utföra sina uppgifter.

5.5 EESK betonar att det bör upprättas tydliga bestämmelser för ett strukturerat samråd med deltagarna i mekanismen inom ramen för deras respektive roller, i synnerhet i samband med utarbetandet av lagstiftning.

5.6 EESK är medveten om att det civila samhället, enligt artikel 33.3 i FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter, och särskilt personer med funktionsnedsättning och de organisationer som representerar dem, ska involveras i och fullt ut medverka i övervakningsförfarandet, inbegripet i den kontaktpunkt och samordningsmekanism som utsetts av rådet med tanke på genomförandet av FN-konventionen.

5.7 Kommittén anser att Europeiska handikappforumet, i egenskap av europeisk paraplyorganisation som företräder de 80 miljoner EU-medborgare som har en funktionsnedsättning, bör involveras i övervakningen av FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter på EU-nivå samt i all politik och allt beslutsfattande på EU-nivå med anknytning till personer med funktionsnedsättning.

5.8 Kommittén är övertygad om att partnerskap utgör ett redskap för hållbar, ekonomisk och social utveckling som måste bygga på ett långsiktigt och verkligt deltagande från det civila samhällets sida genom att man även inkluderar kontinuerlig kapacitetsuppbyggnad för alla parter samt tillhandahåller lämpliga medel för deltagande ⁽¹³⁾.

5.9 Kommittén uppmanar EU att i sitt framtida finansieringsprogram för Rättigheter och medborgarskap inkludera finansiering som stöder genomförandet av FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter, vilket även bör inbegripa kapacitetsuppbyggnad och tillräcklig finansiering för organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning.

5.10 EESK är medveten om vikten av att inrätta en mekanism på EU-nivå som är förenlig med FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter så att länder utanför EU, i synnerhet sådana som är medlemmar i regionala organisationer, kan använda EU-mekanismen som förebild.

5.11 EESK betonar att EU måste lämna in sin första periodiska rapport till FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning i början av 2013, samt att man ser fram emot att rådfrågas av kommissionen i samband med utarbetandet av rapporten, tillsammans med ett stort antal berörda aktörer, inklusive det civila samhället och framför allt handikapprörelsen.

5.12 Kommittén välkomnar alla åtgärder som kommissionen och Eurostat föreslår för att förbättra och öka insamlingen av uppgifter och detaljerad statistik och indikatorer om funktionsnedsättning, i syfte att utveckla effektivare strategier och en bättre övervakning av strategiernas genomförande. Kommittén ser fram emot offentliggörandet av uppgifterna från det särskilda avsnitt om funktionsnedsättning som ingår i arbetskraftsundersökningen 2011, och uppmanar kommissionen, Eurostat, byrån för grundläggande rättigheter och medlemsstaterna att systematiskt inbegripa frågor som rör funktionsnedsättning i alla större undersökningar samt att ta fram särskilda undersökningar och indikatorer som gör det möjligt att mäta interaktionen mellan personer med funktionsnedsättning och hindren i vardagslivet samt effekterna av de politiska instrument som utformats för att bryta ner dessa hinder.

5.13 EESK uppmanar EU och medlemsstaterna att utforma informationskampanjer om de rättigheter och skyldigheter som ingår i FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter. Kampanjerna bör riktas till offentliga myndigheter på alla nivåer, privata företag, medier, universitet och forskningscentrum, skolor samt sociala tjänster och vårdtjänster.

5.14 EESK uppmanar medlemsstaterna att säkerställa att FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter genomförs på de olika nivåerna i beslutsprocessen genom att integrera konventionens bestämmelser i lagstiftning, strategier och administrativa beslut och genom att utveckla handlingsplaner rörande funktionsnedsättning som är förenliga med FN-konventionen.

5.15 Kommittén uppmanar till partnerskap mellan fackföreningar, arbetsgivarorganisationer, den sociala ekonomins organisationer och organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning för att främja tillträdet till arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning i linje med FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter.

⁽¹³⁾ EUT C 44, 11.2.2011, s. 1–9.

6. EESK och FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter – internt genomförande

6.1 EESK anser att kommittén själv bör vidta lämpliga åtgärder för att internt genomföra FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter och fullgöra sina skyldigheter. Detta innebär särskilt följande:

- Uppmuntra anställning av personer med funktionsnedsättning vid EESK, bl.a. genom att utforma praktikprogram och understödja ansökningar från utstationerade nationella experter med funktionshinder.
- Säkerställa att rekryteringsprocessen inte diskriminerar sökande med funktionsnedsättning.
- Ge personer med funktionsnedsättning tillträde till arbetsförmedlingar samt till yrkesutbildning och vidareutbildning.
- Förbättra tillgängligheten till byggnader, webbplatser, IKT-verktyg och dokument.
- Vidta rimliga anpassningsåtgärder, inbegripet personlig assistans för anställda, ledamöter och sakkunniga.
- Ordna utbildning för de anställda för att öka medvetenheten om funktionsnedsättningsfrågor och FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter, vilket även bör inbegripa utarbetandet av en broschyr och en video om integreringen av genomförandet av FN-konventionen.
- Delta i den interinstitutionella arbetsgrupp som behandlar genomförandet av FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter.
- Integrera handikappsaspekten i kommitténs verksamhet.

6.2 EESK betonar att de funktionsnedsattas rättigheter bör vara en övergripande fråga som behandlas i alla de yttranden från kommittén som påverkar de funktionsnedsattas liv.

6.3 Kommittén betonar att de rättigheter som ingår i FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter måste integreras i arbetet inom kommitténs alla facksektioner, eftersom de berör alla områden av social, kulturell och ekonomisk verksamhet.

6.4 Kommittén framhåller därför behovet av att inrätta en styrkommitté för genomförandet och övervakningen av FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter, som skulle ha i uppgift att uppmäna de olika EU-institutionerna att rapportera om sitt arbete och efterfråga det civila samhällets ståndpunkter, särskilt Europeiska handikappforumets eftersom det företräder personer med funktionsnedsättning, så att dessa kan beaktas i förberedelserna och presentationen av EU:s rapport till kommittén för rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Genom att involvera dessa olika aktörer skulle styrkommittén kunna ge en oberoende syn på de framsteg som görs när det gäller att genomföra FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter.

6.5 EESK påminner om den roll som kommittén spelar när det gäller att stärka EU:s demokratiska legitimitet genom att betona deltagardemokrati och de civila samhällsorganisationernas roll.

6.6 EESK efterlyser inrättandet av ett organ som ska stimulera och samordna dialogen mellan EU:s institutioner och organ och det civila samhället beträffande genomförandet av FN-konventionen om funktionsnedsattas rättigheter på EU-nivå.

6.7 Kommittén rekommenderar att man genom sina yttranden bidrar till den rapport som EU ska lägga fram för FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Bryssel den 12 december 2012

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande

Staffan NILSSON